

KRAJÁNEK

› Jičínsko › Rychnovsko › Náchodsko
› Trutnovsko › Královéhradecko

Měsíčník z Královéhradeckého kraje › ročník 19 › číslo 1 › leden 2018 › cena 5 Kč

PROMARNILI JSME TŘICET LET

Ing. Pavel Kupka prošel v zemědělství celou složitou dobou od hlavního zootechnika a předsedy JZD až po ředitele akciové společnosti Agrospol Bolehošť. Od loňského roku je ředitelem bývalým, avšak s 37letou praxí a znalostmi. Z redakce Krajánku jsme jej proto požádali o rozhovor.

Co se dělo v zemědělství po „sametovce“?

Úvodem nelze nepřipomenout vyjádření jednoho vlivného politika, jenž v devadesátých letech vyslovil názor, který ovlivňuje postavení českých zemědělců dodnes. Onen politik tehdy prohlásil: *V Evropě je tolik potravin, že si je můžeme kdykoli dovézt a na údržbu krajiny nám stačí čtyři zahradníci!* Obor zemědělství postupně ztrácel na svém celospolečenském postavení a významu. Dosažená potravinová soběstačnost byla nežádoucí.

Jaký byl další vývoj?

Po roce 1989 se proto ve snaze co nejrychleji ekonomicky oslabit velké zemědělské podniky rozběhly restituční. V našem regionu bylo historicky hodně velkých zemědělských usedlostí, restituční byly rozsáhlé a včetně vydaného živého a mrtvého inventáře, krmiv, osiv, hnojiv a budov. Ruku v ruce s následnou

nařízenou transformací družstva ubylo podniku i obhospodařované zemědělské půdy. Po zvládnutých restitucích a transformaci družstva se množství obhospodařovaných hektarů společnosti snížilo z původních 1 790 ha na současných 1 150 ha.

To jistě podnik oslabilo. Jaký vliv mělo otevření se „světu“?

Znamenalo to další ekonomickou ránu pro zemědělství – už v roce 1992 „díky“ nevýhodným přístupovým dohodám (nízké dovozní clo a několikanásobně vyšší cla vývozní) a ohromnému rozmachu zahraničních obchodních řetězců. Tento nepříznivý vývoj vyvrcholil vstupem do Evropské unie. Například mimo různé výrobní kvóty obdržely nové přístupové země jen 25 % zemědělských dotací a podpor původní pathácky s tím, že dorovnány budou na 100 % v průběhu deseti let,

Pokračování na str. 2

»» Slovo předsedkyně KhKV KSČM

Rok 2018

Máme tu opět nový rok, který se pyšní na konci osmičkou. Říká se, že jsou to roky, které mají pro naše dějiny velký význam.

Začalo to již Vladislavem II., který získal dědičný královský titul roku 1158. Panování Jiříka z Poděbrad je též spojeno s roky 1448, kdy se stal zemským správcem a 1458 byl zvolen králem. Léta 1618 až 1648 jsou obdobím třicetileté války a nastolením těžkého období vlády Habsburků. Rok 1848 přinesl krvavě potlačené povstání, ale i pokrok a novou naději, nejen v řešení české národnostní otázky, ale i v postavení prostých lidí, neboť došlo ke zrušení poddanství. Národní obrození se projevilo v roce 1868 položením základního kamene ke stavbě Národního divadla v Praze. Dělníci pracující v rozvíjejícím se průmyslu se začali organizovat, aby lépe mohli prosazovat své politické a hlavně ekonomické zájmy. V roce 1878 se konal ustavující sjezd Československé sociálně demokratické strany dělnictva. Československá republika vznikla v roce 1918 a v roce 1938 přišla Mnichovská dohoda.

Rok 1948 je opět spojen s revoluční změnou. Krizovým byl rok 1968. Nyní přichází rok 2018. Čím se bude vyznačovat? Jaká bude vláda Andreje Babiše? Nebudou předčasné volby? Jakého prezidenta si zvolíme? Opět je to rok klíčový, který asi v mnohém předznamená další směřování vývoje naší země.

V dubnu nás čeká mimořádný X. sjezd KSČM. I na něm se bude především rozhodovat o budoucnosti strany. Nastoupíme cestu k lepším volebním výsledkům, či bude propad pokračovat? Musíme napnout všechny síly a zapojit zdravý rozum, aby naše rozhodování připravilo cestu pro nastolení příznivější budoucnosti jak naší vlasti, tak i komunistické strany.

Věra ŽIŽKOVÁ

PROMARNILI JSME TŘICET LET

➔ **Dokončení ze str. 1**

a to při otevření hranic. Dováženým a výrazně dotovaným potravinám neměli čeští zemědělci šanci konkurovat. Navíc zahraniční řetězce pochopitelně upřednostňovaly dovezené potraviny, nebo alespoň jejich pomocí tlačily na ceny českých dodavatelů. Vstupem do EU se ČR stala odbytištěm často úmyslně nekvalitní zemědělské nadprodukce, především Německa, Francie, ale i Belgie a Holandska.

V čem se projevilo otevření trhu nejvíce?

Celé toto období před a po vstupu do EU se nejvíce podepsalo na objemu živočišné výroby. Likvidační totiž nebyla jen pětina dotací, ale především jejich rozdělování přes hektary obdělávané půdy, tedy nikoliv na produkci. A to bylo smrtící především pro živočišnou výrobu, která před ekonomickým tlakem klesla až na 30 % svého původního objemu.

Dva příklady: dojníc ubylo z 1,2 mil. kusů na 360 tisíc kusů a z 5,2 mil. kusů prasat zbylo 1,5 mil. kusů. Agropol Bolehošť postupně i v rámci menší výměry obhospodařované půdy z původních 1 750 kusů skotu dnes chová asi 600 zvířat a chov prasat byl zrušen úplně. Řada zemědělských podniků výrazně omezila nebo dokonce úplně zlikvidovala živočišnou výrobu a byla tak do budoucna výrazně narušena desítky let budovaná vyváženost rostlinné a živočišné výroby.

Jaká byla domácí podpora ve srovnání s ostatními státy?

Po roce 2015, po dosažení plných unijních dotací, se přenesl boj o přežití na úroveň tzv. národních dotací. Silné ekonomiky řady zemí původní patnáctky EU umožňují – a pravidla jim to dovolují – výraznější podporu vlastních zemědělců z národních rozpočtů. K těmto pokračujícím nerovným podmínkám „společné zemědělské politiky“ se aktuálně přidává další další fenomén – půda. Nehorázně, v rozporu s ekonomickými možnostmi českých zemědělců, stoupá pachtovné za pronajatou půdu, které se v některých případech vyšplhalo do výše blížící se dotaci na hektar. Ale hlavně v posledních letech rekordně stoupá cena půdy. Většina tradičních zemědělců nemá na nákup půdy finanční prostředky. Už není totiž

co „privatizovat“, tak se skupuje zemědělská půda. Otázkou zůstává, pro koho. Nový vlastník často v zemědělství nepodniká, tak půdu pronajímá, zvyšuje nájemné a celý kruh se uzavírá. Pro řa-

Společnost Agropol Bolehošť, a. s., je z dávné minulosti známa uznaným šlechtitelským chovem českého strakatého skotu a rozmnožovacím chovem prasat, v současnosti Bolehošťským kysaným zelím, držícím tři prestižní ocenění kvality potravinářského výrobku. Bolehošťské kysané zelí získalo už v roce 2009 mezi prvními KLASU, v roce 2012 obhájilo Český výrobek garantováno Potravinářskou komorou ČR a v předloňském roce Regionální potravinu Královéhradeckého kraje.

du zemědělců je to neřešitelný problém, navíc denně v ČR ubývá 25 ha půdy zastavěním.

Jaké faktory mají, podle vaší zkušenosti, vliv při odbytu potravin?

Zahraniční obchodní řetězce pečlivě sledují celý vývoj dodací a podpor a jakékoliv navýšení farmářských cen či podpor do zemědělství dokáží, vědomi si svého monopolního postavení, vysát. Agropol Bolehošť, a. s., pěstuje speciální tržní plodinu – zelí. Tím, že podnik od restituentky koupil zelárnu a finalizuje produkci až do přímých dodávek do obchodních řetězců, si nic neulehčil. V podstatě 15 let dodává sáček Bolehošťského kysaného zelí za stejnou cenu a v obchodní síti je po celé toto období prodáváno spotřebitelům s marží 100 %. Pokud se to snad někomu nelíbí, řetězec ho „vylistuje“. Problém neřeší ani zákon o výrazné tržní síle, zahraniční

obchodní řetězce si v honbě za co největším ziskem dělají, co chtějí.

Je to už konečná v likvidaci větších zemědělských podniků?

Ne. Boj o úroveň českého zemědělství pokračuje. Pro nově chystané dotační období od roku 2020 totiž prosazuje EU zastropování dotací podle velikosti zemědělského podniku. To bude znamenat další vlnu likvidace českého zemědělství.

Co tíží zemědělství právě na Rychnovsku?

Mimo již zmíněné faktory, uvedu ještě jeden závažný i celorepublikový problém. Tím je vysoký průměrný věk zemědělců a s tím související nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Je to ohromný problém právě v našem rychnovském okrese, kde působí automobilka Škoda a kde je míra nezaměstnanosti 1,8 %. Zemědělství sice zvyšující se produktivitou práce zaměstnává stále méně pracovníků, ale potřebuje vysoce kvalifikované lidi, především na práci s moderní zemědělskou technikou. Řada zemědělských podniků není schopna držet krok v navyšování platů s kvásinkou automobilkou, kam ze zemědělství utíkají především mladí lidé.

Jaká je závěrečná bilance?

Od šedesátých let se zemědělská produkce s cílem dosažení soběstačnosti v základních potravinách až do roku 1990 téměř zdvojnásobila. Následně výrazně klesala, až jsme se v roce 2010 opět propadli na úroveň šedesátých let. Po roce

1990 jsme tedy promarnili téměř třicet let. V plánu je dosáhnout přiměřené soběstačnosti až v roce 2030.

Mirka VOHRALÍKOVÁ

Ing. Pavel Kupka na akci v Lipinách 2017.

»» Z jednání krajského zastupitelstva

Školní splývání a omezované projednávání

Poslední loňské jednání Zastupitelstva Královéhradeckého kraje přineslo dva zcela nové trendy do způsobu projednávání radou předložených návrhů. Protože až příliš připomínají snahu omezit samosprávnou demokracii, budeme věřit, že šlo o výjimku. Rada totiž předložila klíčový materiál optimalizace škol v jiné podobě, než jakou projednaly výbory, jaká se probírala na seminářích s pracovníky škol a zástupci samosprávy a navíc tuto podobu předložila pozdě a prosazovala ji v rozporu se slibem daným zastupitelům. Není tedy divu, že tento jediný bod se projednával přes čtyři hodiny.

Klub zastupitelů KSČM na prosincovém jednání Zastupitelstva Královéhradeckého kraje. Zleva: Josef Lukášek, Zdeněk Ondráček, Otakar Ruml a Táňa Šormová.

FOTO – M. VOHRALÍKOVÁ

Už před schvalováním programu zasedání vystoupil **Zdeněk Ondráček (KSČM)** s návrhem stáhnout z jednání několik bodů, protože zastupitelé dostali podklady k jejich projednání nikoli 15 dní předem, ale jen čtyři dny předem a navíc v případě bodu 11 – optimalizace škol – šlo o jiný návrh, než jaký byl projednán ve výborech zastupitelstva. Další změny pak vneslo mimořádné jednání rady kraje, jehož zápis obdrželi členové samosprávy 20 minut před zahájením jednání. Návrh byl podpořen jen 19 opozičními hlasy.

Při projednávání zprávy o činnosti rady napadla **Táňa Šormová (KSČM)** rozhodnutí zrušit obor kuchař – číšník v Rychnově nad Kněžnou v rozporu se žádostí zástupců místní samosprávy a potřebami regionu. Náměstkyně hejtmanky **Martina Berdychová (Východočeši)**, odpovědná za oblast školství odpověděla, že uzavření tohoto oboru je výsledek profilování škol, ale nevysvětlila, proč nezohlednila názor místní samosprávy a zaměstnavatelů. Zastupitelé pak bez problémů schválili rozpočet na rok 2018. Sporný bod 11 – Návrh na sloučení nebo splnutí příspěvkových organizací (oblast školství)

zřizovaných Královéhradeckým krajem – uvedla jeho předkladatelka Berdychová tvrzením, že platy učitelů jsou v našem kraji nejnižší v republice a míst na středních školách je dvojnásobek potřebného počtu. Slíbila zachovat výuku ve všech městech a oborech uzavírat tak, že nebudou nově otevírány třídy, ale současní žáci dostudují. „Předkládaný návrh je jen mírně změněn oproti tomu, který byl projednán ve výborech,“ tvrdila Berdychová.

Martin Hanousek (SZ), předseda Výboru pro hospodářskou spolupráci a pracovní příležitosti oponoval, že návrh se změnil zásadně, protože až u šesti organizací je místo sloučení škol navrhováno splnutí, včetně těch, které výbor odmítl. **Jana Berkovcová (ANO)** konstatovala absenci koncepce rozvoje školské soustavy, zdůraznila skutečnost, že pouze čtyři návrhy z 10 zůstaly stejné a navrhla projednat všechna sloučování jednotlivě. K tomu se připojil Ondráček s procedurálním návrhem, aby byly jednotlivé případy sloučování škol projednávány odděleně, jak rada zastupitelům slíbila. V opačném případě dojde k podstatnému omezení možnosti zastupitelů vyjádřit se k ná-

vrhům, protože každý může vystoupit k projednávanému bodu jen dvakrát. K tomu názoru se připojil i Hanousek.

Josef Lukášek (KSČM) doporučil materiál stáhnout a znovu projednat, protože doznal podstatných změn, žádal vyčíslení nákladů na splnutí škol. **Petr Sadovský (ANO)** citoval z vystoupení Berdychové z roku 2011 a uvedl, že uskutečňuje přesně to, co tehdy tak nemilosrdně kritizovala. **Jaroslav Kostelníček (ANO)** hovořil o negativních dopadech slučování škol. Až nyní se hejtmanka rozhoupala a nechala hlasovat dva procedurální návrhy. Ten Ondráčkův podpořilo 21 zastupitelů, Lukáškův 20. Diskuse pokračovala. **Jindřich Outlý (ANO)** upozornil, že návrh jde proti trendu podpory učňovského školství, Šormová uvedla, že ve výboru byla řeč jen o slučování škol a nyní jich má polovina splýnout, což je administrativně a časově náročné a zbytečné. **Miroslav Matějka (SPO)** označil práci náměstkyně jako nekalitní, jednání rady označil jako neférové. **Otakar Ruml (KSČM)** uvedl, že by neměl problém hlasovat o původním návrhu pro více než polovinu sloučení, kritizoval způsob splnutí škol v Nové Pace a Vrchlabí, Ondráček označil za nešťastné splnutí škol ve Vrchlabí a Hostinném, upozornil, že tzv. optimalizací nebudou mít příležitosti se vyučovat dívky z celého okresu. **Navrhl proto zavést bezplatnou dopravu pro studenty a učně v kraji.** Návrh byl hlasováním posléze odmítnut.

Pak už se opoziční zastupitelé z KSČM a ANO vyjadřovali k jednotlivým návrhům slučování, resp. splnutí škol. Berdychová v odpovědi na otázky zastupitelů šokovala přítomné tím, že cílem není úspora, ale zkvalitnění vzdělání, že splnutí je navrhováno jako kompromis,

Pokračování na str. 6 ➔

»» Jednal KV KSČM

Prosincové jednání KV KSČM v Hradci Králové se zabývalo situací kolem schválené optimalizace sítě škol, která přinesla sloučení nebo splnutí některých středních škol v kraji. KV podporuje stanovisko krajských zastupitelů, že tento krok nebyl řádně projednán a připraven. Dále schválil plán práce a hlavní akce na rok 2018. Zástupci okresních organizací byli seznámeni s přípravou webových stránek pro komunální volby. Předsdkyně KV všem poděkovala za celoroční práci a popřála pěkné prožití Vánoc a vše nejlepší do nového roku. (vž)

OPRAVDU VÍME, CO VLASTNĚ JÍME?

Zatímco zemědělská výroba u nás pomalu mizí, nabídka potravin v regálech super a hypermarketů vypadá nesmírně rozmanitě a lákavě. Jídla je zkrátka dost, tak proč by se měli naši zemědělci snažit ještě nějaké vyrábět, když stejně nejsou schopni konkurovat těm zahraničním, napadne nezavěšeného ku-

pujícího. O pestrosti nabídky potravin jsme si prý mohli v minulém režimu nechat jen zdát. Tak co se pořád zemědělci a dnes už i spotřebitelům nelíbí? Takový názor není ojedinělý a, přiznám se, je mi z toho smutno. Přitom kvalita u nás vyráběných potravin je dobrá, problémy vznikají s dováženými potravinami.

Spotřebitel by měl vědět, co se za pestrostí nabídky a lácí potravin v nabídce některých obchodních řetězců skrývá. A věřte, pohled to není zrovna povzbudivý. Především si musíme připomenout, že přísné výrobní normy, které u nás platily do roku 1994, byly beze zbytku zrušeny. V socialistickém podnikání nebylo přípustné, aby např. uzenina obsahovala jiné komponenty, než povolovala ČSN, nebo aby byly jogurty zahušťovány škrobem nebo želatinou a kultury v nich usmrcovány pro dosažení delší trvanlivosti. Přísné výrobní normy zajišťovaly, že ve špekáčku bylo maso a špek, šunka byla šunka a chléb byl pečeny z čerstvého těsta. To vše bylo. V sou-

časné době platí jen normy zdravotní nezávadnosti, stejné pro celou EU. A za potraviny v předlistopadové kvalitě si musíme řádně připlatit, protože jsou zařazeny do luxusního zboží s neměnně luxusní cenou. Občasná nabídka retro potravin, vyráběných podle socialistických výrobních norem, je zákazníky vítána a rychle mizí z pultů.

Namítnete, že spotřebitel se musí na každém výrobku dozvědět, z čeho se vlastně skládá. Inu, dozví se to, ale potřebuje lupu. (Nepřekvapuje, že už se našel ne jeden výrobce spotřebitelských kapesních lup na nákupy.) Když složení rozluští, většinou nezmoudří. Čte, že hovězí ve vlastní šťávě obsahuje strojově oddělené maso, neboli drůbeží separát, a to vedle masa a kůží a škrobu a dalších „pochutin“. Ví, ubohý luštitel, co drůbeží separát vlastně je? To se z kuřecího tělíčka odříznou prsní řízeky a stehna a celý zbytek se tepelně zpracuje, nejmenno rozemele, přecedí a obarví načerveno. A je tu náplň párků, buřtíků či levné „šunky“, o konzervách nemluvě. V párcích v nejnižší cenové relaci je separát hlavní složka spolu se sójovým granulátem a dalšími „dobrotami“. Nejsmutnější na tom je, že se například jemné párky navíc vylepšené chemikáliemi, ocitají na stole našich dětí. Je to jako z hororu, zvláště pokud dítěti k „párečku“ ukrojíme čerstvý chlebiček z vlastní pekárny hypermarketu. Tam se totiž mohou do těsta rozemílat ztvrdlé chleby, které si zákazníci nekoupili a doplňovat je enzymy. Inu, zdraví nade vše. Recyklace jako řemen! Jsme řádnými členy Evropské unie, ale jako bychom jimi v souvislosti s potravinami a jejich výrobou pořád ještě nebyli. Proč nej-

levnější špekáček v Německu musí obsahovat 70 % masa, zatímco u nás stačí jen 27 %? A to, prosím za vyšší cenu. Nedivte se, že si ho neopečete. Proč si v luxusní zmrzlině náš spotřebitel pochutnává na rostlinném tuku, zatímco v Rakousku a jinde v EU je zmrzlina stejné značky za stejnou, nebo nižší cenu vyráběna z mléka?

Nemylme se, to není chybou Evropské unie. To je chybou našich polistopadových vlád. Kvůli nim panuje ve výrobních normách džungle, trh potravinami regulují obchodní řetězce a spotřebitel je šizen. Šizeni jsou však také naši zemědělci a potravináři. Kvůli chybám našich vlád mají mnohem horší podmínky pro hospodaření, nejsou schopni konkurovat cenou, a tak zaničují chovy hospodářských zvířat a dnes už v důsledku toho dovážíme více než 50 % vepřového masa a mnoho dalších

Speciální chléb z pekárny v Ličně.

komodit, ve kterých jsme vždy byli bez problémů soběstační.

Jsem přesvědčen, že je nejvyšší čas něco změnit. Naši zemědělci musí mít srovnatelné podmínky k podnikání se zahraničními kolegy a naši spotřebitelé musí být znovu chráněni přísnými výrobními normami potravin.

Potravinářům v našem kraji se snažíme již léta pomáhat propagací jimi vyráběných kvalitních potravin soutěží Potravinář a Potravinář roku, existovala dříve než podobná soutěž celostátní. Máme tradičně úspěšné výrobce, jako jsou Ličenská pekárna, masné výrobky TORO Hlavečnick, Skaličan, a. s., Česká Skalice a mnoho dalších regionálních výrobců. Důležité je, že máme spoustu drobných výrobců, kterým často jako spotřebitelé dostatečně nepomáháme v odbytu. Musíme si uvědomit, že kvalitní výrobek z kvalitních surovin je sice dražší, ale prospívá našemu zdraví.

Otakar RUML,
předseda Výboru pro životní prostředí a zemědělství KZ KhK

TO SE NÁM TO HODUJE

V ceně vodného a stočného jsou, kromě jiného, zahrnuty také odpisy vodárenského a kanalizačního zařízení. To znamená, že odběratelé za určitou dobu danou zákonem, toto zařízení zaplatí. Protože se stále rozšiřuje vodárenská infrastruktura, tak i proto se každý rok cena vodného a stočného zvyšuje. VAK Hradec Králové si na budování nové vodárenské infrastruktury půjčuje od města Hradec Králové a dalších měst a obcí peníze. Ty nevrací a dává jim za ně své akcie v nominální hodnotě 1000 Kč za akcii. Také za infrastrukturu, které obce pořídily samy a vkládají ji do VAK, zaplacenou nedostanou a dostanou za to akcie. To znamená, že VAK trvale zvyšuje svůj zapsaný majetek. Účetně je to sice správně, ale ve skutečnosti dostane za investici zaplacen dvakrát. Jednou od města či obce, podruhé od odběratelů. Za akcie jsou sice vypláceny dividendy. Ty za rok 2016 byly 3 Kč za akcii, takže se městu nebo obci, která investovala do nové infrastruktury, peníze vrátí jenom za 333 let.

Napadá mě krásná hláška za Švejka „To se nám to hoduje, když nám druzí půjčují“ a dodávám: „...a nemusíme to vracet“.

Ing. Lubomír ŠTĚPÁN,
zastupitel města Hradec Králové

eRecept – pomoc nebo hrozba?

Projekt elektronického předepisování receptů, tedy e-preskripce, se po deseti letech odkladů dostal do situace, kdy hrozí, že se část praktických lékařů raději rozhodla ukončit svoji praxi. Přitom z důvodu stárnutí je praktiků pro dospělé i děti v řadě míst citelný nedostatek. Ministerstvo zdravotnictví se na jedné straně snaží podporovat svými programy a množstvím finančních prostředků nové praxe, poskytuje peníze na rezidenční místa pro absolventy medicíny, kraje lákají nemalými prostředky potřebné lékaře do svých regionů a na straně druhé nedostatečně připravené projekty nebo třeba i snaha ministerstva financí o zavedení EET i tam, kde přímé platby téměř neprobíhají, lékaře odrazují od životně důležité péče o pacienty.

Několikrát odložený eRecept byl uzákoněn jako počátek jinak žádoucí elektronizace zdravotnictví, která má přinést vyšší efektivitu, kvalitu a bezpečnost poskytované péče. Aby však mohla dobře fungovat, musí být dokonale připravená, jednoduchá a uživatelsky přátelská. Ti, kteří ji mají využívat, musí být od počátku podporováni informačně, technologicky i ekonomicky. To se nepodařilo. I když eRecept stál již 500 mil. korun, zatím nespĺňuje původně avizované funkce. Především neobsahuje lékový záznam, který by umožňoval kontrolu duplicit a nežádoucích interakcí léků. Tedy to hlavní, co by umožňovalo zlepšit péči o pacienty a zároveň ušetřit za zbytečně a třeba i nevhodně předepsované léčivé přípravky. K tomu ale dojde nejdříve po roce 2020, protože chybí potřebné legislativní změny.

Lékaři, především prostřednictvím ČLK i České lékařské společnosti J. E. Purkyně, dlouhodobě upozorňovali na problémy. Nebyli však plně vyslyšeni. Před spuštěním celého systému (od 1. 1. 2018) tak požadují znovu odklad povinnosti předepisovat pouze elektronicky. Obávají se i uzákoněných sankcí až do

výše dvou milionů a nahlížení do způsobu léčby pacientů.

Jednou z možností jak situaci řešit, může být ministerská vyhláška, která by stanovila další výjimky tak, aby někteří lékaři nemuseli své praxe rušit a pacienti nepřišli o potřebnou péči.

Pro pacienty se vystavením eReceptu ve většině případů mnoho nezmění. Buď budou moci využít své mobilní telefony, nebo u lékaře dostanou papírovou průvodku. Lékárníci by měli být na tuto formu receptu již připraveni. Například v srpnu 2017 bylo vystaveno více než 380 tisíc eReceptů. Předepisovalo je 9 574 lékařů a 2 167 zdravotnických zařízení. Předepisující lékař i pacienti budou moci do záznamu nahlížet. V případě výpadku elektrického proudu nebo ZZS, budou moci být vypisovány papírové recepty.

Mgr. Soňa MARKOVÁ,
stínová ministryně
zdravotnictví za KSČM

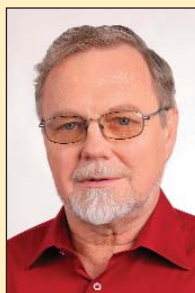
»» Představujeme výbory krajského zastupitelstva

Výbor pro kulturu a památkovou péči

Na první pohled by si každý mohl říct, že je to naprosto bezproblémový výbor, vždyť nějaká ta kultura v rámci kraje stále probíhá, ale není to tak zcela pravda. Ano, výbor se zabývá především kulturními aktivitami, které se v kraji připravují, a zajímá se i o činnost a provoz příspěvkových organizací kraje na úseku kultury.

To znamená Klicperova divadla, Filharmonie, DRAKu, Hvězdárny a planetária, Hvězdárny v Úpici, Archeoparku Všestary a dalších, včetně muzeí.

Ovšem nejživější diskuse se každoročně rozvíří kolem dotací. Ať již na živou, tedy aktivní kulturní činnost jednotlivých měst nebo spolků a organizací, tak i na podporu obnovy památek. Přiznejme, že název dotace je honosný, protože s ohledem na rozpočty akcí anebo stavebních prací se jedná spíše o příspěvek. Ale jak se říká, každá koruna dobrá. Ovšem divili byste se, vážení čtenáři, jak chudá je církev římsko-katolická. Její představitelé by byli nejraději, kdyby obnovy kostelů a jiných církevních staveb zaplatil kraj, nebo

jednotlivé obce či města. Diecéze přece žádné peníze „nemá“. Pak si zřejmě, stejně jako já, asi kladete otázku: Kam mizí peníze z restitucí? Třeba biskupství redakci Krajánku odpoví. Je pravdou,

že i církevní stavby tvoří naše kulturní dědictví, jsou ukázkou mistrovské dovednosti našich předků. Určitě tyto stavby v mnoha případech vytvářejí typickou siluetu obce a zaslouží si patřičnou péči, ale potom tedy i za přispění církve, jež je využívá.

Snad ještě jednu aktivitu výboru bych rád zmínil, a to je podíl na přípravě podkladů pro radu kraje, která 22 akcím poskytuje tzv. trvalou záštitu rady, včetně finančního příspěvku, a to většinou na celé volební období.

Za přípravu všech těchto podkladů zaslужují poděkování jak pracovníci kraje, tak i členové výboru, kteří se na hodnocení požadavků rovněž podílejí.

Josef LUKÁŠEK,
člen výboru

Stanislav Martínek z Náchodska, člen KSČM, byl oceněn za Královéhradecký kraj v soutěži o nejlepšího zemědělského hospodáře – se záštitou ministra zemědělství – v roce 2017.

Hold naší vlasti

Je znepokojující, když někteří lidé považují vlastenectví málem za neslušné slovo. Jen při vítězství našich hokejistů jsou schopni skandovat „*kdo neskáče, není Čech*“.

Máme přece co obdivovat v naší vlasti. Hold patří třeba jižním Čechům a jejich Šumavě. Krajina je líbezná – i když v zimě trochu drsná. Její údolí s rozkvetlými loukami, zalesněné stráně vonící pryskyřicí a houbami. J. K. Tyl to vyjádřil v rýmech příští hymny – „*voda hučí po lučinách, bory šumí po skalínách*“. Nesouvisí to šumění se slovem Šumava? Vltavu, pramenící na Šumavě, oslavuje B. Smetana ve své symfonické básni. Tento náš skladatel také vyjadřuje obdiv k vlasti ve skladbě „Z českých luhů a hájů“. Své kouzlo má i okolí Železné Rudy a Špičáku, kde jsme nasbírali košíky hříbků. Krásné jsou také Krkonoše. Ať je to Harrachov s Mumlavským vodopádem, Špindlerův Mlýn se Zlatým návrším a plání s prameny Labe, či Pec pod Sněžkou s výstupem naší nejvyšší horu.

Obdivovat co máme i na Moravě a ve Slezsku. V Beskydech jsem se ženou prožil nezapomenutelnou dovolenou. S klubem důchodců jsem projížděl jižní Moravu a její vinorodá úbočí s veselým zakončením ve vinném sklípku.

Opravdu se nemáme za co stydět – ani za náš rodný jazyk. Spíše se stydíme za ty, snažící se být „in“ za každou cenu. Třeba jako v následujícím vtipu. Host: „*Pane vrchní, přineste mi jahodový bubble a kreky s okurkovým dipem!*“ Číšník: „*Hele, mladej, bylo ti už osmnáct? Tak mně neštví a dej si pivo!*“

O to větší obdiv si zaslouží krásy naší vlasti a lidé, kteří svou prací vytvářejí podmínky pro ochranu její přírody a krajiny.

Jaroslav PRŮŠEK

Sněžka

FOTO – Václav VANŽURA

Krajský rozpočet schválen s přebytkem

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schválilo rozpočet na rok 2018, který je navrhován jako přebytkový ve výši 162,2 mil. Kč. Byly vytvořeny zdroje pro úhradu poslední 9. splátky úvěru KB ve výši 99,7 mil. Kč a 6. splátky úvěru České spořitelny v objemu 62,5 mil. Kč.

V návrhu rozpočtu na rok 2018 je uvažováno s meziročním zvýšením sdílených daňových příjmů o 12,2 % – ty umožnily vytvořit přebytek. Návrh vychází z příznivého vývoje inkasa daňových příjmů, navrhována je částka 4 010 mil. Kč, což je o 435 mil. Kč více, než činil schválený rozpočet na rok 2017. Celkový objem příjmů je navrhován ve výši 4 320,7 mil. Kč.

Výdajová část vychází z možností příjmové základny a řeší nejpodstatnější provozní nároky odvětví, nutné investiční výdaje a schválené akce a projekty. Finančně pokryty jsou např. výdaje na průmyslovou zónu (66,7 mil. Kč), Fond rozvoje a reprodukce Královéhradeckého kraje ve výši 500 mil. Kč, což je o 171 mil. Kč více než ve schváleném rozpočtu na rok 2017, výdaje na kofinancování a předfinancování v objemu 300,5 mil. Kč (nárust o 84,4 mil. Kč), výdaje na údržbu komunikací (451,2 mil. Kč).

Do kapitálových výdajů je zařazena „Modernizace a dostavba Oblastní nemocnice Náchod“ zatím ve výši 85 mil. korun z vlastních zdrojů kraje (zdroje ke konci r. 2017 činí 525 mil. Kč + 85 mil. Kč = 610 mil. Kč). Rezerva v rámci rozpočtu je vytvořena ve výši 10 mil. Kč. Celkový objem výdajů je navrhován ve výši 4 158,5 mil. Kč.

Školní splývání a omezované projednávání

»»

Dokončení ze str. 3

aby nemusela být uvedena nástupnická organizace jako při sloučení. Pak dostali slovo zástupci veřejnosti. Starosta Lázní Běláhořad **Pavel Šubr** označil Berdychovou jako strůjkyňu zla a všem členům rady věnoval zalaminované programové prohlášení. Ředitel SOU z téhož města **Petr Pavel** byl šokován způsobem projednávání a upozornil, že schválením usnesení legalizuje zastupitelstvo i způsob projednávání. **Zdeňka Krejcarová**, ekonomka téže školy, ji označila jako ekonomicky soběstačnou a dobře hospodařící se zájemům v podnikové sféře, což potvrdil i zástupce podnikové sféry **Jiří Kubiška** a podobně kriticky vystoupilo všech patnáct zástupců škol a místních samospráv z Nové Paky či Nového města nad Metu-

Možnosti rozpočtu nepokrývají plně požadavky některých odvětví, a to jak u běžných, tak u kapitálových výdajů. Jde zejména o výdaje související s kofinancováním a předfinancováním projektů spolufinancovaných z fondů EU, akce hrazené z Fondu rozvoje a reprodukce KhK – výdaje na investice do zdravotnictví, opravy komunikací, rizikem mohou být i provozní výdaje v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví.

Petr KEBUS,
člen Finančního výboru KhK

V sobotu 9. prosince 2017 jednal v Nymburku VII. sjezd OS ČMS. Delegáti přivítali generálního tajemníka Světové odborové organizace Georgie Mavrikose a místopředsedu ÚV KSČM Petra Šimůnka. Z Hradce Králové se sjezdu zúčastnil Jaroslav Štrait.

Na fotografii hovoří předseda ÚV OS ČMS dr. Stanislav Grospič, generální tajemník SOF (druhý zprava) a výkonný tajemník OS ČMS František Křížek (čtvrtý zprava). (jš)

FOTO – Jaroslav HOUHA

ji a další. Shodli se na tom, že tzv. projednání optimalizace škol se starosty a školami spočívá nikoli v diskusi, ale v prostém oznámení kroku kraje bez jakékoli diskuse.

Hlasovalo se nejprve o sedmi protinávrzích na vyřazení jednotlivých splynutí škol, ale všechny měly jen opoziční podporu. Koalice, která poprvé v tomto volebním období vydržela až do tohoto hlasování v plném počtu, si nakonec svými 24 hlasy prosadila splynutí škol. Všech 21 opozičních zastupitelů bylo proti.

Schválením tohoto usnesení tedy koalice legalizovala i způsob projednávání, tedy nedodržení lhůt pro předložení návrhu, legalizovala porušení jednacního řádu předložením jiného návrhu, než jaký projednaly poradní orgány zastupitelstva – výbory – a omezení možnosti vyjádřit se k jednotlivým případům slučování škol, nebo k jejich nesmyslnému splynutí.

Taťána LANKAŠOVÁ

Mikulášská besídka v Týništi měla pěkné výročí

Je to až neuvěřitelné, ale letos už pětadvacáté se děti v Týništi nad Orlicí setkaly s Mikulášem a čerty.

Ze začátku to bylo jen pár dětí v malém sále v Areálu chovatelů, postupně jsme přešli do velké haly. Do mikulášské druž-

lesti. Hned u vchodu vítá návštěvníky Mikuláš s dárkovým balíčkem. Děti zde mohou během dvouhodinového programu uplatnit svůj temperament v tancování nejen s Čerty, ve zpívání, ale hodnotíme i přinesené výkresy a další výtvarná díla.

Nedílnou součástí jsou soutěže v pojídání koláčů. A kdo by nechtěl být vyfotografovaný s celou mikulášsko-čertovskou družinou? Samozřejmě každá činnost musí být oceněna třeba perníkovým čertem nebo Mikulášem, nebo různými dárky od přívěsků, náramků po různé hračky, které vyrábí organizátoři celé akce. Chci za celý Městský výbor KSČM poděkovat chovatelům za možnost uspořádat toto setkání v jejich prostorách, ale hlavně všem organizátorům za dobrovolnou práci při přípravě akce pro radost dětí.

Marie ONDRÁČKOVÁ

ny přibyl anděl a čertova babička a změnila se i čertů parta. Změn je více: moderátoři, hudební doprovod, ale hlavně děti. Z těch, které k nám chodily ze začátku, jsou již nyní rodiče a vodí sem své rato-

VOLBA PREZIDENTA ČR – 12. a 13. ledna

Při volbě dbejte na to, aby prezidentem České republiky byl zvolen ten, který je připraven bránit české národní zájmy, umožní uzákonění obecného referenda a dalších forem přímé demokracie.

První přímá volba prezidenta se konala před pěti lety. Druhá přímá volba prezidenta České republiky je vyhlášena na **12. a 13. ledna 2018** – první kolo. **Druhé kolo se bude konat, nebude-li kandidát zvolen v prvním kole, dva týdny**

poté: 26. a 27. ledna. Dle zákona se volební místnosti otevřou vždy v pátek od 14 do 22 h. a v sobotu od 8 do 14 h.

I v případě prezidentských voleb lze hlasovat mimo místo svého trvalého bydliště. O voličský průkaz lze zažádat na obecním úřadě osobně do 10. 1. 2018 do 16. hodiny.

Volební lístky prezidentských kandidátů přijdou voličům do poštovních schránek. Jsou vždy též k dispozici ve volební místnosti. Pokud se nemůže volič dostavit ze zdravotních důvodů, požádá příbuzné, sousedy nebo členy strany, aby pro něj u volební komise zajistili přenosnou volební schránku.

Na pátek 5. ledna a sobotu 6. ledna 2018 byly vyhlášeny doplňující volby do Senátu na Trutnovsku. KSČM má kandidátku do Senátu Ivu Řezníčkovou. Druhé kolo voleb do Senátu zde bude 12. ledna a 13. ledna 2018 – spolu s volbou prezidenta. (vha)

STOJÍME O VAŠE NÁZORY NA OBEČNÍ POLITIKU

Redakční rada Krajánku vyzývá vás, občany a čtenáře Krajánku, abyste do Krajánku posílali své názory na dění v obcích a městech.

Posílejte své názory na plnění funkcí, jež mají obce a města na starosti – např. výstavba kanalizace a vodovodu, úklidu a oprav komunikací a chodníků, vliv na výši obecních nájmu, zajištění sociálního bydlení a sociálních služeb, v menších obcích i služeb pošty, obchodu či ordinace lékaře... Můžete psát o tom, s čím nejste spokojeni právě ve své obci, nebo příklady dobrého řešení, aby se měli kandidáti do voleb o co opřít při sestavování volebního programu. Svoje názory směrujte poštou na adresu: Krajánek, Všehrdova 194, 500 02 Hradec Králové 2, nebo e-mailovou poštou na adresu: krajaneck@volny.cz. Vaše názory můžeme zveřejnit a předáme je.

(rr)

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

JIČÍNSKO

Vladimíra Koppová z Nové Paky oslaví v lednu 50 let, **Oldřich Vocásek** z Jičína 55 let, **Jiří Sucharda** z Staré Paky-Roškopova bude mít osmdesátku a **Emilie Poláková** z Chomutov se dožívá 85 let.

Jmenovaným přeje OV KSČM Jičín spolu se základními organizacemi všechno nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti a děkuje za dosavadní práci pro stranu a společnost.

NÁCHODSKO

V měsíci lednu se dožívá 80 let **Anna Baštúrová** z Police nad Metují. OV KSČM společně se ZO Police nad Metují jí děkuje za dosavadní práci a přejí hodně zdraví, spokojenosti a životního elánu v dalších letech. * Na Nový rok oslaví 65. narozeniny **František Mičoch** z České Skalice, ZO KSČM v České Skalici mu přeje mnoho zdraví, štěstí a životní pohody v dalších letech. * Dne 14. ledna oslaví 75. narozeniny **Oldřich Manych** z Náchoda. OV KSČM a ZO KSČM z Náchoda mu přeje mnoho zdraví, štěstí a pohody v dalších letech.

KRÁLOVÉHRADECKO

V prosinci oslavila **Jiřina Cenková** 85 let. Hodně zdraví přejí členové ZO č. 22 Hradec Králové. * **Miroslava Vohrajková** oslaví v lednu 65 let, blahopřeje LKŽ a ZO č. 48.

RYCHNOVSKO

Dana Voborníková z Albrechtic n. O. oslaví 70 let, **Petr Píro** z Kostelce n. O. 75 let, **Josef Vašíček** z Lípy n. O. bude mít 65 let a **Miroslav Morávek** z Doudleb n. O. slaví šedesátku.

Oslavencům přeje OV KSČM Rychnov n. Kn. pevné zdraví a dobrou náladu do dalších let.

TRUTNOVSKO

Oldřich Brádlér oslaví 85 let a **Petr Vodseďálek** 65 let, oba jsou z Vrchlabí. **Zdeňka Haltufová** z Mladých Buků a **Miloš Málek** z Bílé Třemešné oslaví osmdesátku. **Antonín Vojtěch** ze Dvora Králové nad Labem má v lednu 75 let a **Jiří Kořínek** z Trutnova slaví sedmdesátku.

OV KSČM Trutnov přeje svým jubilantům dostatek energie a dobré zdraví do dalších dnů i let.

PŘEDEJ DÁLE!

KRAJÁNEK – měsíčník z Královéhradeckého kraje, ročník 19. Toto číslo vyšlo v lednu 2018 v Hradci Králové. Evidenční číslo: MK ČR E 10060. Vydává Královéhradecký krajský výbor KSČM, Všehrdova 194, 500 02 Hradec Králové. Redakce tel.: 608 476 828. Příspěvky posílejte do 15. dne v měsíci na výše uvedenou adresu, nebo na e-mail: krajaneck@volny.cz. Neoznačené snímky jsou volně přístupné nebo v majetku redakce. Nevytištěné příspěvky zasláné do Krajánku budou zveřejněny na webu <http://kscmkrhk.cz>. Redakční rada 10. 1.

www.kscm.cz * www.kscmkrhk.cz * <https://www.facebook.com/kvksmkrhk/>

JINOVATKA

Jinovatky akord znělý

Letí zimní krajinou

Všechny smrky zkovověly

Stříbra zašlou patinou

Olše dole u Orlice

Oděly se v bílé řízy

Slunce rozsvěcuje svíce

Křišťálových lustrů brízy

Namodralým neskutečnem

Znělý akord vzduchem chvěje

Preludium touhy věčné

V strašné běli beznaděje

Josef PEŠEK

EXKURZE V EVROPSKÉM PARLAMENTU

Na pozvání europoslance MUDr. Jiřího Maštálky se vydala velká skupina levicových žen z mnoha míst republiky do Evropského parlamentu ve Štrasburku. Na dvoudenní cestu vyjely také zástupkyně LKŽ z Hradce Králové.

Ženy si prohlédly velkou budovu parlamentu, kde zasedá 751 poslanců, seznámily se s institu-

cemi parlamentu a podiskutovaly s Jiřím Maštálkou o jeho práci a o tom, co by chtěly napravit (mj. kvalitu potravin a srovnat výplaty žen s muži). Na chvíli přišla i Kateřina Konečná. Její následnou řeč na plénu EP si ženy také vyslechly a zatleskaly jí. Parlament jednal o skandálech daňových úniků velkých společností (Panama papers). Velkopé zázemí poslanců ve Štrasburku není jediné. V Bruselu, kde sedí Rada a Komise EU, i v Lucemburku, jsou další budovy a desetitisíce úředníků.

Ženy měly příležitost prohlédnout si také historické centrum města s vánočními trhy a den před tím (v dešti) městečko Colmar s vánoční výzdobou ve francouzském příhraničí. (vha)

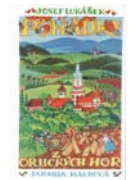
Informace o frakci GUE/NGL, v níž KSČM působí, na: <http://www.guengl.eu/>

POZVÁNKY

► LKŽ HK – 8. 2. od 14 h. a od 15 h. solná jeskyně v Havlíčkově ulici.

► Krajská rada Česko-ruské společnosti pořádá v úterý dne 6. února od 16.00 hodin v sále U Švagerků koncert s Natellou Imědašvili z Volgogradu, zpěvačkou ruských romancí.

Levicový klub žen zve na setkání s Josefem LUKÁŠKEM, krajským zastupitelem a spisovatelem 11. ledna od 14 h. do sálu restaurace U Švagerků

Povídání o tom, jak se píší pohádky a další publikace z Orlických hor, také o krajské politice.

ČÍM UDĚLAT BLIŽNÍM RADOST?

Televize, rozhlas, denní tisk i časopisy jsou plné zpráv o tom, jak někdo někoho okradl, jak někdo někoho oloupil, jak ho vzal na hůl, jak ho ošidil... Ze všech stran slyšíme, abychom si dávali pozor na ne-nachavce, kteří se nestydí okrádat své spoluobčany přímo nebo přes různé smlouvy a vnucené nákupy. Marně jim média radí, aby si dávali pozor na své peněženky, kabelky, mamě jim zdůrazňují, aby si zavírali a uzamykali auta a byty – lidé si nedávají pozor na své věci, jakoby nevěděli, že zijeme obklopeni lidmi, kteří jen číhají na příležitost, jak se zmocnit majetku někoho jiného.

Já tedy nevím, kde se takoví parchanti berou. My jsme se onehdy s manželkou zastavili u benzinové pumpy, přifoukli jsme si tam pneumatiku a odjeli jsme domů. Tam manželka zjistila, že nemá kabelku s penězi a legitimacemi. Neplakala, jak by činily jiné ženy, ale vynadala mi, že jsem toho vinen, protože ona tam k té pumpě jezdit nechtěla. Jel jsem tam zpátky a našel jsem tam manželčinou kabelku se všemi doklady a penězi na stolku, u kterého jsme seděli. Druhý den jsem šel nakoupit, odevzdal jsem prázdné láhve do automatu, nakoupil jsem a u pokladny jsem zjistil, že doklad o vrácení lahví jsem nechal v automatu. Ten lístek určitě někdo sebral, ale přesto jsem se tam vrátil a doklad o vrácení lahví tam byl. No, bože, pár korun... Ale přesto mě to zviklalo. Už jsem si tak pro sebe začal říkat, že to přeje jen se společností není tak zlé...

Jenže... Vzpomněl jsem také na celebrity, herce a herečky, sportovce, kteří pravi-

delně stojí na bednách a vyhrávají poháry, jak přispívají na ty „potřebné“. Ti v mnohých případech nedosáhnou na to, co poskytnou pojišťovny a jiné organizace, které to mají jaksí v povinnostech. Ale to všechno nestačí, a tak chodí děti s kasičkami a vybírají a vybírají. Někdy nevybírají, jako skauti, když roznášeli lidem betlémské světlo. (Asi ho budeme všichni potřebovat. Světla není nikdy dost – a když ČEZ přitvrdí, betlémské světlo nám pomůže.) Možná, že by skauti lépe udělali, kdyby pomáhali starým občanům třeba s nákupy...

Jiří KNOPP

KRAJÁNKOVY ZDRAVÉ DOBROTY

ODLEHČENÝ VRABEC

Pro 4 osoby:

400 g libovější krkovičky, menší cibule, stroužek česneku (podle chuti i více), 2 lžičce pasírovaných rajčat, 1 dl bílého vína, lžička oleje nebo sádla, pepř, sůl.

Krkovičku nakrájejte na kostky. Cibuli a česnek nasekejte, promíchejte s masem a rajčaty, opepřete a nechte do druhého dne v lednici marinovat. Pak na sádle prudce opečte ze všech stran, podlijte vínem, osolte a dejte péci zakryté do trouby. Pečte doměkka, nakonec nechte odkryté zezlátnout. Podávejte s kysaným zelím, které prostě uvaříte, okořeníte a dochutíte smaženou cibulkou:

Vařila
Taťána LANKAŠOVÁ